

šanuo – сказать
olla – быть
paissa – говорить
eläy – жить
ruatua – работать
opaštua – учить
kylä – деревня
kaupunki – город
Karjala – Карелия
Venäjä – Россия
Šuomi – Финляндия
karjalaini – карел
venäläini – русский

šana – слово
kirja – книга
koulu – школа
yliopisto – университет
koti – дом
piha – двор, улица
meččä – лес
kuoro – хор
opaštaja – учитель
mua – страна
laulua – петь
tanššie – танцевать
šanakirja – словарь

0 = *nolla*

1 = *yksi*

2 = *kaksi*

3 = *kolme*

4 = *nellä*

5 = *viisi*

6 = *kuusi*

7 = *seitsemän*

8 = *kahdeksan*

9 = *yheksän*

10 = *kymmenen*

7, 0, 3, 8, 10, 2, 4, 6, 9, 5

MIMMONI? КАКОЙ?

pieni (маленький) – šuuri (большой)

kaunis (красивый) – ruma (гадкий)

vanha (старый) – nuori (молодой)

ruataja (работающий) – laiska (ленивый)

hyvä (хороший) – paha (плохой)

iloni (веселый) – ikävä (скучный)

rohkie (смелый) – varacchi (трусливый)

KENEN? Чей?

я – mie

моя книга – miun kirja

ты – šie

твоя книга – šiun kirja

он – hiän

его, её книга – hänen kirja

мы – myö

наша книга – meijän(miän) kirja

вы – työ

ваши книга – teijän (tiän) kirja

они – hyö

их книга – heijsän (hiän) kirja

KEN? Кто?

Mie

miula

Šie

šiula

Hiän

hänellä

Myö

meilä

Työ

teilä

Hyö

heilä

KELLÄ? У кого?

Miula on vanha ämmö.

Šiula on pieni lapši.

Hänellä on pereh.

Meilä on oma talo.

Teilä on auto.

Heilä on koira.

Šamoin nimeh voit lisätä -lla/-lä
(так же к имени можно добавить
окончание -lla/-lä)

Liisalla on pitkä tukka.

У Лизы длинные волосы.

Annilla on kaksi lasta.

У Ани двое детей.

**Još nimi loppuu konsonanttih,
lisätäh -i-**

**(если имя заканчивается на
согласную, добавляют -i-)**

Maaritilla on kaunis laukku.

У Маарит красивая сумка.

Kyšumykšie ta vaštaukšie (вопросы и ответы)

Kellä on lapši? - Liisallä on lapši.

У кого есть ребенок? – У Лизы есть
ребенок.

Kellä on uusi nuapuri? - Ainolla.

У кого новый сосед? – У Айно.

Onko Outilla polkupyörä?

On. / Kyllä.

Onko Irolla auto?

Onko šiula tietokoneh?

Ei ole. / Ei.

Onko hänellä polkupyörä?

Onko šiula lapšie? Onko teilä lapšie?

Miula on yksi lapši. Meilä ei ole lapšie.

Još omistaja on ihmisi tahi eläin, **-lla/-llä** + on.

Miula on auto. Kiššalla on viikšet.

У меня есть машина. У кошки есть усы.

Još omistaja on elotoin, tulou **-ssa/-ssä** + on.

Talošša on hišši. Junašša on ravintolavaunu.

В доме есть лифт. В поезде есть вагон-

ресторан.

Ниомиа! (обрати внимание!)

Miula on nälkä - я голоден

Miula on jano - я хочу пить

Miula on kylmä - мне холодно

Miula on kuuma - мне жарко

Miula on kiireh - я тороплюсь

Miula ei ole nälkä - я не голоден

Miula ei ole jano - я не хочу пить

Miula ei ole kylmä - мне не холодно

Miula ei ole kuuma - мне не жарко

Miula ei ole kiirehtä - я не тороплюсь

Demostratiivipronominit.

Указательные местоимения.

Tämä – этот

nämä – эти

Tuo – тот

nuo – те

Še – этот

ne – те

Konsonanttivaihtelut **(чредования согласных)**

Kvantitatiiviset vaihtelut **(количественные чередования)**

- **kk ~ k:** **lakki** (шапка), **lakit** (шапки)
- **pp ~ p:** **nappi** (пуговица), **napit**
- **tt ~ t:** **katto** (крыша), **katot**
- **čč ~ č:** **meččä** (лес), **mečät**

Kvalitatiiviset vaihtelut (качественные чередования)

- **k ~ Ø**: laki (потолок), luat
- **k ~ v**: joki (река), jovet
- **k ~ j**: poika (мальчик), pojat
- **t ~ Ø**: pata (горшок), ruat
- **t ~ v**: kyty (деверь), kyvyt
- **t ~ j**: paita (рубашка), paijat
- **p ~ v**: leipä (хлеб), leivät

- **rt ~ rr:** **parta** (борода), **parrat**
- **lt ~ ll:** **ilta** (вечер), **illat**
- **nt ~ nn:** **ranta** (берег), **rannat**
- **mp ~ mm:** **lampi** (ламбушка), **lammit**
- **St ~ SS:** **koštoto** (сарафан), **koššot**
- **lk ~ l:** **polku** (тропинка), **polut**
- **rk ~ r:** **märkä** (сырой), **märät**
- **tk ~ t:** **matka** (путь), **matat**
- **ht ~ h:** **puhaš** (чистый), **puhtahat**
- **hk ~ h:** **nahka** (кожа), **nahat**
- **Sk ~ S:** **laiska** (ленивый), **laišat**

**Luaji mallin mukah
(сделай по образцу)**

**Malli: pirtti – pirttit, poika
– pojat**

Čuppu – čuput

Verkko – verkot

Vačča – vačat

Tikka – tikat

Takki – takit

Tyttö – tytöt

Lamppu – lamput

Laučča – laučat

šuku - šuvut

šota - šovat

huapa - huavat

lintu - linnut

pelto - pellot

pitkä - pität

nälkä - nälät

härkä - härät

еččо (еčон, еčчио) - поиск, розыск;
miehet lähettih lehmän eccoh -
мужчины пошли искать корову

тиамо, мамма - мама

тиамакка - свекровь

naini, akka - жена

поика - сын

ринукка - внук

šeukku – кузен, кузина

svuat't'a - сватья

svuatto - сват

tiätinkä – жена дяди

tiätä - дядя

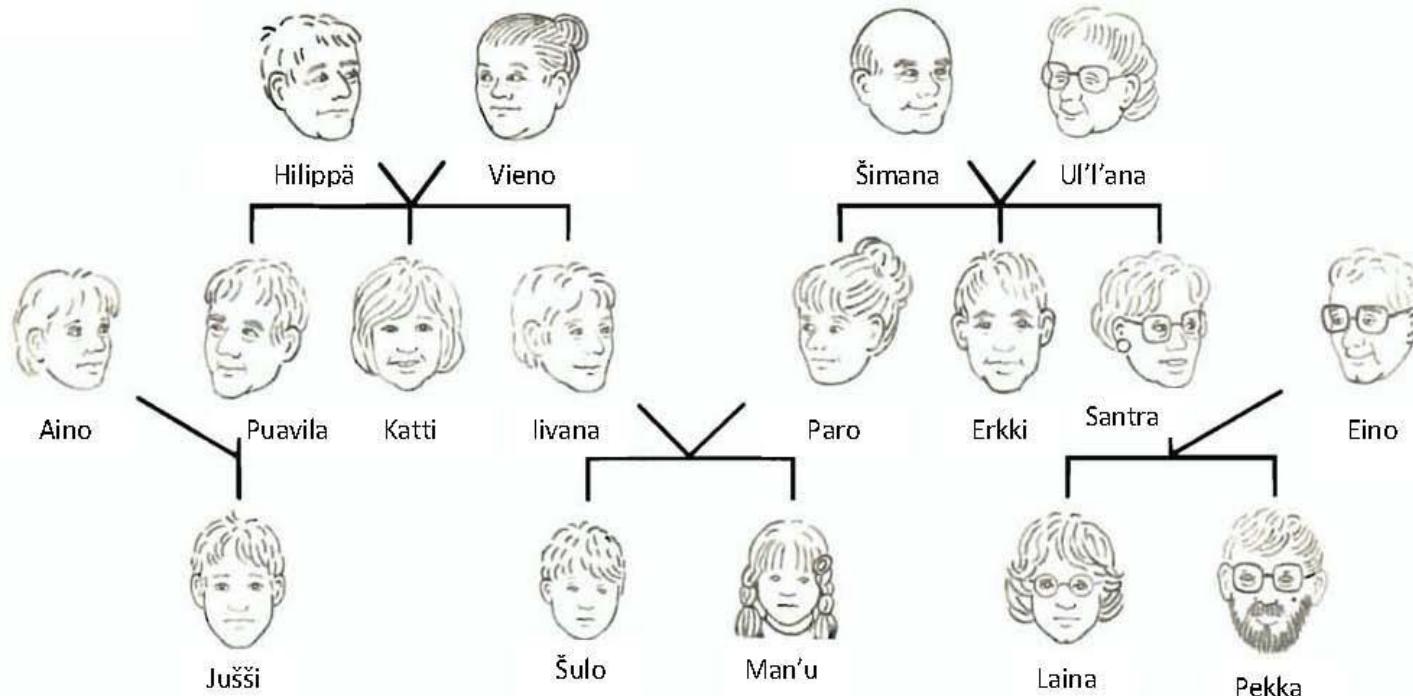
tuatto, tatta, rappo – отец

tyttö, tytär - дочь

täti – тётя

ukko – дед

Šuuri šukukunta, helie heimokunta

Ket ollah Šulon tiätät?

Ket ollah Šulon täjit?

Ket ollah Šulon šeukut?

Luaji mallin mukah.

Malli: Šimana on Iivanan appeukko. Iivana on Šimanalla vävy.